

комплексного підходу, який включає модернізацію технологічних процесів, вдосконалення організації праці та створення належних санітарно-гігієнічних умов. Лише завдяки системному підходу та регулярному контролю можна суттєво знизити рівень травматизму на виробництві та забезпечити безпеку працівників.

Список використаних джерел:

1. Марина Середя. Основні причини виробничого травматизму в Україні. від журналу «Довідник спеціаліста з охорони праці». Сайт Служба охорони праці. URL: <https://pro-op.com.ua/article/612-prichini-virobnichogo-travmatizmu> (дата звернення 07.04.2025).

2. Причини виробничого травматизму. Сайт Охорона праці і пожежна безпека. URL: <https://oppb.com.ua/news/prychyny-vyrobnychogo-travmatyzmu> (дата звернення 08.04.2025).

3. Olga Yevtushenko, Alina Siryk, Victoria Zomchak (2019). Analysis of causes, circumstances and consequences of occupational traumatic injuries at the food beverage enterprises. Ukrainian Journal of Food Science. Volume 7. Issue 2. <https://nuft.edu.ua/doi/doc/ujfs/2019/2/15.pdf>.

4. Ткаченко І.В., Скіцько Ю.Ф. (2011) Виробничий травматизм в Україні та на Буковині: аналіз стану, причин і заходи щодо запобігання нещасних випадків на підприємстві. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки.. Вип. 4. С. 424-430. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2011_4_77.

УДК: 331:454

ВИБІР ЗАХОДІВ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ УМОВ ПРАЦІ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ

Кузнецова В.А.

***Курепін В.М., доцент кафедри методики професійного
навчання, канд.екон.наук***

Миколаївського національного аграрного університету

Найефективніші заходи для покращення умов та охорони праці відбуваються при якісній оцінці ризиків. Зниження рівнів ризиків виникнення виробничого травматизму чи його усунення є першочерговим завданням виконання заходів з безпеки праці. Ризики можна (треба) усувати їхнім управлінням [1, с. 123]. Управління ризиками пов'язано з запобіганням виробничого травматизму та мінімізації втрат від нього.

Ефективність заходів щодо мінімізації подій пов'язаних з виробничим травматизмом оцінюють за такими критеріями: зростання рівня безпеки (чим

результативнішим буде зниження найвищих ризиків, тим ефективнішим буде захід); широта впливу (чим на більшу кількість безпек більшої кількості осіб впливає захід, тим він буде ефективнішим); виконання вимог (якщо захід привів до позитивних результатів у відповідність до законодавства, його слід виконувати); додавання гнучкості роботи (якщо гнучкість праці завдяки заходам зросла, її слід виконувати, хоча вплив на безпеку праці може бути невеликий); ефективність витрат (найкращі заходи не обов'язково дорогі, малими покращеннями можна досягати значних результатів, майже безкоштовно).

Розуміємо, вибір заходів щодо зниження виробничого травматизму відбувається за оцінкою їх ефективності, дотримуючись наступних загальних принципів: попередження факторів небезпеки [3, с. 63]; усунення існуючих факторів у небезпеці; заміщення факторів небезпеки на менш небезпечні; найефективніші заходи у пріоритеті; запобігання факторам небезпеки за рахунок розвитку технічних засобів та способів виробництва.

Представимо своє бачення щодо класифікації заходів за їх важливістю:

- перший - легкий та важливий - припускає значний ефект від легких заходів. Вони виконуються одразу;
- другий - важкий, але важливий – більш важки заходи, ніж у першому випадку, але через його важливість, він виконується. Робота повинна бути спланована більш ефективними заходами та шляхами вирішення проблем [4, с. 59];
- третій - легкий, але неважливий – заходи не дуже важливі, але легкі. За виконання таких заходів досягаються невеликі покращення;
- важкий та неважливий - важкі заходи не слід починати, якщо ефект від них невеликий. Ситуація виправляється новою оцінкою, так можна відстежувати безпеки.

Роботодавець, згідно до законодавство України має постійно контролювати виробниче середовище: стан трудового колективу; безпеку праці; виконання заходів з безпеки праці та здоров'я працівників тощо. Робота з оцінки ризиків повинна бути безперервною, зміна характеру роботи та робочих місць вимагає цього, а зібрані при оцінках відомості легко старіють. Змінюють ситуацію і заходи, запроваджені за результатами оцінки ризиків та небезпек [2, с. 70].

Повторювання оцінок ризиків допомагає регулярно спостерігати зміну рівнів ризиків, відстежувати появу нових ризиків, рівень ефективності виконаних заходів з безпеки праці. Потреба у новій оцінці залежить від величини рівня ризику на робочому місці, від наявних ресурсів та від змін, які є у умовах праці.

Отже, оцінка ризиків повинна знаходити зворотний зв'язок з персоналом, який брав участь в оцінці. Результати повинні бути оброблені у кожному структурному підрозділі, на кожній робочій ділянці та всьому підприємству. Результати оцінки ризиків треба використовувати у наступних заходах щодо зниження виробничого травматизму на підприємствах.

Список використаних джерел:

1. Гнатюк Н. М. Дві сторони безпеки майбутнього: безпека та гігієна праці й екологічна політика підприємств. Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції: матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 23-25 жовтня 2024 р.). Миколаїв: МНАУ, 2024. С. 121-124. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18917>.
2. Іваненко В.С. Залучення фахівців сторонніх служб для проведення оцінки ризиків на робочому місці // OSHAgo – 2023: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2023 р.). Київ: НУБіП України, 2023. С. 69-71. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15935>.
3. Курепін В. М. Іваненко В. С. Застосування цифрових технологій у сільському господарстві для досягнення цілей сталого розвитку. Modern Economics. 2024. № 47(2024). С. 62-69. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V47\(2024\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V47(2024)-09).
4. Курепін В. М. Особливості побудови систем та механізмів управління кадровою безпекою на аграрних підприємствах. Modern Economics. 2022. № 32(2022). С. 54-61. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V32\(2022\)-07](https://doi.org/10.31521/modecon.V32(2022)-07).

УДК 614.8.084

**ПРЕВЕНЦІЯ АВАРІЙНОСТІ ТА НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ НА ОСНОВІ
СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ**

Кушнір О. О.

*Фірман В. М., доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності
канд. техн. наук*

Львівський національний університет ім. Івана Франка

Аварійність і нещасні випадки – серйозна соціально-економічна проблема. У 2022 році на виробництві постраждало 4 500 осіб, з них 200 – смертельно [1]. Дорожні транспортні пригоди також є значними загрозами: за рік зафіксовано 18 628 аварій з постраждалими, 2 791 загиблих, 23 145 травмованих [6]. Основні причини – перевищення швидкості, порушення маневрування, недотримання правил переходу дороги. У 2023 році кількість аварій з потерпілими зросла до 19 743, загинуло майже 2 500 осіб [3].

Статистичний аналіз дозволяє визначити основні фактори аварійності, серед яких людський фактор, технічні недоліки та природні умови [5]. Методи аналізу включають описову статистику, кореляційний аналіз, динамічний аналіз і прогнозування тенденцій [2].

До основних причин аварійності належать порушення правил безпеки, недостатня кваліфікація, зношеність обладнання та несприятливі погодні умови